

MEXNAT UNUMDORLIGINI OSHIRISHDA, RIVOJLANGAN DAVLATLARNING TEKNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH

Raxmatov Sanjar Ilhom o'g'li

Koson pedagogika kolleji direktori

Ilmiy raxbar:

Yusupov M.A - TDIU dotsenti, i.f.n., dots. (Ilmiy maslahatchi - Sadridinov B.B)

Annotatsiya: *Dunyoning har qanday sohada rivojlangan davlatlar, o'z sohalarida muvaffaqiyatga erishish uchun texnologiyalardan keng qo'llanishga harakat qilishadi. Bu, iqtisodiy, ijtimoiy, va siyosiy sohalar uchun muhimdir, chunki yangi texnologiyalar insonlarning yashash uslubini o'zgartirishi, iste'mol etiladigan resurslarni o'rganishni osonlashtirishi va innovatsiyalarni taqdim etishi mumkin.*

Kalit so'zlar: *Interaktiv darsliklar, rivojlangan davlatlar, texnologiyalardan foydalanish, iqtisodiy rivojlanish, avtomatlashtirish.*

Dunyoning har qanday sohada rivojlangan davlatlar, o'z sohalarida muvaffaqiyatga erishish uchun texnologiyalardan keng qo'llanishga harakat qilishadi. Bu, iqtisodiy, ijtimoiy, va siyosiy sohalar uchun muhimdir, chunki yangi texnologiyalar insonlarning yashash uslubini o'zgartirishi, iste'mol etiladigan resurslarni o'rganishni osonlashtirishi va innovatsiyalarni taqdim etishi mumkin.

Boshqa mamlakatlar orasida kuchli rivojlanish darajasi va bu mamlakatlarning texnologik darajasidagi farq, ularning dunyoda qayerda joylashganligiga aloqador bo'lsa-da, texnologiyalardan foydalanish, ularning iqtisodiy unumdorligini oshirishda katta ahamiyatga ega. O'sha sababli, ular yangi texnologiyalardan osonroq foydalanish, ularni o'zlashtirish va yangi mahsulotlarni yaratish orqali o'z sohalarda rivojlanish uchun yengil sharoit yaratishgan.

Masalan, Aqshning innovatsion sohasidagi liderligi, texnologiyalarni foydalanishni rivojlanayotgan mamlakatlarga namoyon bo'lishi katta ahamiyatga ega. Yaqinda, Aqsh xalqaro texnologiya bozorida lider bo'lgan, bu esa, ularning iqtisodiy va siyosiy ta'sirini kuchaytirishga yordam beradi.

O'z navbatida, Xitoy mustaqil innovatsion texnologiyalar ishlab chiqishda o'rtacha o'rin egallaydi va uning iqtisodiy unumdorligi va yaxshi ko'rib chiqilishi, dunyo bozorida o'z manzilini oldi. Xitoy, 5G, sun'iy intellekt, yadro energiyasi, va boshqa sohalar bo'yicha yuqori darajadagi innovatsiyalarni rivojlantirishda bosh o'rin egalladi.

Davlatlar, unumdorliklarini oshirishda texnologiyalardan samarali foydalanish orqali, iqtisodiy va ijtimoiy ko'rib chiqilishlarini yaxshilashadi. Bu, unumdorlikni oshirishga intiladlar, ta'lim, sog'liqni saqlash, va o'zaro aloqalarni kuchaytirish orqali kelajakdagi rivojlanishni ta'minlash uchun muhimdir.

Mexnat unumdorligini oshirishda, rivojlangan davlatlar texnologiyalardan keng qo'llanishni kuzatishganlar. Bu, texnologiyalar orqali ta'lim, soha va

tadbirkorlikni rivojlantirishning ko'p tomonlama masalalardan biri hisoblanadi. Quyidagi yo'nalishlar esa texnologiyalardan foydalanishning o'zgaruvchan rolini ko'rsatish mumkin:

Ta'lim va o'qitish: rivojlangan davlatlar, ta'lim tizimlarini modernizatsiya qilish, onlayn ta'lim platformalarini rivojlantirish va interaktiv darsliklardan foydalanish yoki ta'limni boshqa texnologiyalar orqali yanada rivojlantirish orqali o'qitish sifatini oshirish bilan mexnat unumdorligini oshirishga harakat qilishadi.

Rivojlangan davlatlar ta'lim va o'qitish sohasida texnologiyalardan keng qo'llanib, mexnat unumdorligini oshirishga harakat qilishadilar. Bu yo'nalishdagi ba'zi muhim faoliyatlar quyidagilardir:

Ta'lim tizimlarini modernizatsiya qilish: Rivojlangan davlatlar, ma'naviy-ma'rifatni ko'paytirish uchun ta'lim tizimlarini modernizatsiya qilishga katta e'tibor qaratishadi. Bu, traditsion ta'lim usullarini yangi texnologiyalar bilan birlashtirish, masofaviy o'qitish, interaktiv darsliklar, va ma'naviy ma'lumotlar bazasiga qiziqish bilan amalga oshiriladi.

Onlayn ta'lim platformalarini rivojlantirish: Rivojlangan davlatlar, onlayn ta'lim platformalarini rivojlantirish orqali har qanday joyda o'qish imkoniyatlarini ta'minlashda qat'iyat bilan qatnashadilar. Bu platformalar o'quv materiallarini, darsliklarni, sinovlar va baholash jarayonlarini onlayn tarzda taqdim etishga imkon beradi.

Interaktiv darsliklar va virtual ta'lim o'rinlari: Rivojlangan davlatlar interaktiv darsliklardan va virtual ta'lim o'rinlaridan foydalanish bilan o'quv jarayonlarini yanada qiziqarliroq va samarali qilishadi. Bu, talabalarga tajribaviy o'quv tajribasini taqdim etish, tushunchalarini yanada chuqur tushunish va o'rganishni rag'batlantirishga yordam beradi.

Texnologiyalar orqali o'qitish metodlarini qo'llab-quvvatlash: Rivojlangan davlatlar, texnologiyalar orqali o'qitishning turli metodlarini qo'llab-quvvatlash va rivojlantirish bilan mexnat unumdorligini oshirishadi. Bu, o'qituvchilar uchun ta'limni yanada samarali qilish, talabalarni rivojlantirish va ma'lumotlarini o'rganish jarayonini qulaylashtirish uchun bo'ladi.

Masofaviy o'qitish va ta'limni yanada rivojlantirish: Rivojlangan davlatlar, masofaviy o'qitishni va ta'limni yanada rivojlantirish bilan mexnat unumdorligini oshirishadi. Bu, oddiy foydalanuvchilar uchun onlayn o'qitish platformalarini, web-konferensiyalar va dasturlarni rivojlantirish orqali amalga oshiriladi.

Rivojlangan davlatlar bu texnologiyalardan foydalanish orqali ta'lim va o'qitish sohasini yanada rivojlantirib, insonlarning bilim va malakasini oshirishga harakat qilishadi. Bu esa mexnat unumdorligini oshirish va innovatsion yondashuvlarni ko'paytirishga xizmat qiladi.

Sog'lomlashish sohasi: texnologiyalar tibbiyot sohasini yanada rivojlantirish va o'zgaruvchan ma'lumotlar olishni ta'minlashda katta ahamiyatga ega. ilova va sensorlar orqali ma'lumotlarni yig'ib borish, telemeditsina va boshqa sohalarda foydalanish, klinika tizimlarini rivojlantirish, shifoxonalarni avtomatlashirish va

salomatlik xizmatlarini ko'rsatish, barcha bu sohalar texnologiyalardan foydalanishni talab etadi.

Sog'liqni saqlash sohasida texnologiyalar, tibbiyot sohasini yanada rivojlantirishda katta ahamiyatga ega. Quyidagi jarayonlar bu rivojlanishga qanday ta'sir qiladi:

Ilova va sensorlar orqali ma'lumotlarni yig'ib borish: Taniqli mashinalar, smartwatch'lar, va boshqa elektron qurilmalar orqali odamning davolangan holati haqida ma'lumotlar to'plab, ularga qaror qilishda yordam beradi. Bu ma'lumotlar tibbiy muayyanalar uchun juda muhim bo'lib, davolangan kishilarga yordam beradi.

Telemeditsina: Texnologiyalar, telemeditsina yordamida shifoxonlarning hajmini kengaytiradi. Bu jarayon orqali, shifoxonlarning yolg'on narxlari past bo'lishi va sog'liqni xizmatlari yetkazib berishda geografik chegaralarni aylanishi mumkin.

Klinika tizimlarni rivojlantirish: Elektronik ma'lumotlar bazasi (EMB) va axborot tizimlari, xizmat ko'rsatuvchilarning fikrlarini yomonroq qilish va davolanganlar uchun ma'lumotlarni oson foydalanish imkoniyatini yaratadi.

Shifoxonalarni avtomatlashtirish: Robotlarning va avtomatlashtirilgan tibbiy vositalarning kuchaytirilishi, tibbiyot sohasini rivojlantirishda katta o'rin egallaydi. Ularning yordamida, mashinalar shifoxonlarda oddiy amallarni bajarish, shifokorlar bilan qo'p ishlab chiqish, va hattoki ameliyotlar ko'rish mumkin.

Salomatlik xizmatlarini ko'rsatish: Yarim avtomatlashtirilgan va avtomatlashtirilgan laboratoriyalar, axborot tizimlari, va interaktiv platformalar orqali, salomatlik xizmatlarini taqdim etish kuchayadi. Bu xizmatlar odamlarga sog'liqni saqlash va sog'liqni saqlash haqida ma'lumotlarni oson olishlarini ta'minlaydi.

Ishlab chiqarish sohasi: Texnologiyalar, avtomatlashtirish, robotlar va 3D-printerlar kabi innovatsion vositalar orqali ishlab chiqarishni yanada samarali va tezashtirish imkoniyatlarini beradi. Bu rivojlanayotgan sohadagi ishlab chiqarish jarayonlarini yanada to'liqroq va samarali qilish bilan birgalikda, yangi ish o'zni yaratish, ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirish va yangi kasblar yaratish imkoniyatlarini ochadi.

Ishlab chiqarish sohasida texnologiyalar, avtomatlashtirish, robotlar va 3D-printerlar kabi innovatsion vositalar, ishlab chiqarish jarayonlarini samarali va tezashtirishda katta ahamiyatga ega. Quyidagi jarayonlar bu rivojlanishga katta ta'sir qiladi:

Avtomatlashtirish va robotlar: Ishlab chiqarish sohasida avtomatlashtirish va robotlar, qattiq ish tajribasini avtomatik jarayonlarga o'tkazish orqali ishlab chiqarishni samarali va tezashtiradi. Robotlar mashinalar va qurilmalar orqali odamlar bilan birgalikda ishlashlari mumkin va xatolar darajasini kamaytiradi.

3D-Printerlar: 3D-printerlar, qat'iy ishlab chiqarishni oson va samarali qilish imkonini beradi. Bu vosita orqali, modellarni oson va tezkor yaratish, prototiplarni

yaratish va taqdim etish, shuningdek, shuningdek, har xil materiallardan ishlab chiqarish imkoniyatlarini ochadi.

Yadroliy tomografiyalar va axborot texnologiyalari: Ishlab chiqarish sohasida yadroliy tomografiyalar va axborot texnologiyalari, ishlab chiqarish jarayonlarini monitorlash va boshqarishda katta o'rni egallaydi. Bu texnologiyalar, jarayonlarni avtomatlashtirish, muammo va yolg'onlarni aniqlash va ishlab chiqarishning samarali boshqarilishini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

IoT (Internet of Things): IoT texnologiyalari, ishlab chiqarish jarayonlarini birlashtirish va boshqarishda yordam beradi. Soha sensorlari, ma'lumotlar almashinuvi tizimlari va boshqa IoT vositalar, ishlab chiqarish jarayonlarini avtomatlashtirish, muammo va yolg'onlarni aniqlash, va ishlab chiqarishning samarali boshqarilishini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

Yangi Ish O'rinlari va Kasblar: Texnologiyalar, ishlab chiqarish sohasida yangi kasblar yaratishga imkon beradi. Bu, avtomatlashtirilgan jarayonlar, robototexnika va 3D-printerlar sohasida kasblar va professional mahoratni talab etadi.

Barcha bu texnologiyalar, ishlab chiqarish sohasidagi innovatsion rivojlanishni yanada kuchaytiradi. 3D-printerlar, robotlar va avtomatlashtirish tizimlari orqali, ishlab chiqarish jarayonlarini samarali va tezkorashtirish imkoniyatlarini ta'minlash, ishlab chiqarish sohasida yangi yangiliklar va mahsulotlar yaratish uchun imkon beradi. Bu esa yangi ish o'rinlarini yaratish va ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanishga yordam beradi.

Transport sohasi: Aqlli transport vositalari, otomatlashtirilgan transport tizimlari, shaxsiy transport va umumiy transport infrastrukturasi rivojlantirish, ko'tarish va trafikni boshqarish texnologiyalardan foydalanish, transport sohasidagi xizmatlarni yanada samarali va tezlashtirishga yordam beradi.

Iqtisodiy rivojlanish: Texnologiyalar, ma'lumotlar analizi, buyma, blockchain va boshqa innovatsion yondashuvlar orqali iqtisodiy rivojlanishni yanada tejash imkoniyatlarini ochadi. Yangi xizmatlar, mahsulotlar va yondashuvlar yaratish, istiqbolga qaraganda iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

Bular faqat bir qancha yo'nalishlar, rivojlangan davlatlarning texnologiyalardan foydalanganligini ilova qiladigan masalalardan ba'zilari. Aynan qaysi texnologiyalar rivojlangan davlatlarning mexnat unumdorligini oshirishida eng katta ta'sirga ega bo'lishi, odatda, ularning mamlakatlarning iqtisodiy va ijtimoiy muhitiga qarab boshqarishining shakl va ustuvorlik darajasiga bog'liq.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Андрианова Н.В., Назмеева О.А. Планирование производительности труда // Молодой ученый. – 2018.
2. Рофе А.И. Экономика труда: учебник / А.И.Рофе. – М.: КНОРУС, 2019.

"НАДЕЖДА НАЦИИ"

МЕЖДУНАРОДНЫЙ КОНКУРС НАУЧНЫХ РАБОТ

3. Григорьева В.В., Федотова О.А. Сбалансированное управление эффективностью труда персонала в организациях промышленности // Экономика и предпринимательство. 2015.

4. <https://lex.uz/acts/-3107036>

